A°. 1853. N°. 278.

Opregte Donderdagsche

HAARLEMSCHE COURANT

van 24 November.

Deze Courant wordt dagelijks, met uitzondering van Zon- en Feestdagen, uitgegeven. — Prijs: *f* 5 in de drie maanden.

WEENEN, 20 November.

De Hospodar van Moldavie, vorst *Ghika*, heeft den russischen gezant alhier geen bezoek gebragt, maar daarentegen een langdurig onderhoud met den turkschen gezant gehad. Naar men verzekert, zal hij zich naar Parijs begeven. De reis van den Hospodar van Wallachije derwaarts is uitgesteld. — Naar men verneemt, is de generaal *Budberg*, welke door de russische Regering, onder den naam van President, met het burgerlijk bestuur van de beide vorstendommen belast is, in Bucharest aangekomen.

De berigten uit de vorstendommen melden, dat de generaal *Gortschakoff* tot den 8sten geen ander bevel had, dan om zich tot maatregelen van verdediging te bepalen, maar dien dag stellige bevelen uit Petersburg had ontvangen, om den oorlog met kracht doortezetten. Daarop heeft hij het grootste gedeelte der troepen, over welke hij beschikken kon, bij Boudesti bijeengetrokken, en heeft, gelijk bekend is, *Omer-bassa* de strijdkrachten, die bij Turtukaï over den Donau waren getrokken, teruggeroepen. Sommigen verzekeren, dat de Turken zoowel aldaar, als bij Giurgewo, nog eilanden in den Donau in bezit hebben gehouden; doch dit behoeft bevestiging.

Indien de generaal *Gortschakoff* indedaad gelast is, de krijgsverrigtingen voort te zetten, zal hij de Turken in Kalefat niet ongemoeid laten. Ook wordt reeds gemeld, dat een deel zijner bij Boudesti vereenigde troepen naar Klein-Wallachije is opgebroken. — Het berigt van de aankomst der troepen van het 3de corps in Moldavie is nog niet bevestigd, en men berekent, dat het wel tot den 10^{den} December, volgens de gewone tijdrekening, zal duren, alvorens de generaal *Gortschakoff* over deze versterking zal kunnen beschikken.

VAN DEN RIJN, 22 November.

Van de russische zijde is een berigt bekend gemaakt van het vermeesteren van het fort Nicolai, aan de aziatische grenzen. Volgens hetzelve is die plaats niet aangemerkt als eene eigenlijke sterkte, maar als eene bewaarplaats van leeftogt, en door twee compagnien linietroepen, eenige militiens en kozakken, met twee stukken ligt geschut, bezet geweest. Deze manschappen zijn in den duisteren nacht van 15 op 16 October (denkelijk russische stijl en alzoo 27 op 28 October) door eene overmagt van Turken overvallen en na een dapperen tegenstand verdreven. De Russen hebben den volgenden dag de plaats willen hernemen, maar hebben daarin niet kunnen slagen, vermits de Turken de brug hadden afgebroken, en de oevers van het riviertje, waaraan de plaats gelegen is, te moerassig werden bevonden. De Russen melden, dat de bevelhebber met slechts weinige manschappen is ontkomen, en erkennen in alles een verlies van 194 man, waaronder 3 officieren. Zij beweren, dat de Turken een verlies van duizend man hebben geleden.

Uit de officiële berigten blijkt, dat een deel der bezetting van de sterkte Nicolai heeft bestaan uit manschappen van het litthausche jager-regiment, en alzoo uit troepen, behoorende tot de 13de divisie, of de eerste van het corps van den generaal *Lüders*, welke van Sebastopol naar Poti is overgescheept.

Naar luid der in Petersburg ontvangene berigten, had men den 1sten November in Tiflis nog geene tijding, dat de Turken op andere punten de grenzen waren overgetrokken.

Volgens berigten, gisteren in Weenen ontvangen, had de russische generaal *Baratinski* aan de aziatische grenzen de Turken tusschen Gumri en Azalzick aangegrepen en teruggeslagen.

— De aartsbisschop van Freyburg heeft een zeer uitgebreiden herderlijken brief aan zijne onderhoorige geestelijkheid en geloovigen uitgevaardigd, waarin hij verklaart, verpligt te zijn, om te volharden bij zijnen tegenstand tegen de door de burgerlijke overheid uitgevaardigde bevelen, ten aanzien der kerkelijke aangelegenheden: — zich beroept op den stoel van Rome, en gebeden voorschrijft voor de vrijheid der Kerk. Deze brief is in Baden wel in de kerken voorgelezen, maar daar te lande niet gedrukt. Het stuk is in zijn geheel door het clericale hoofd-orgaan van Keulen medegedeeld, alwaar gelden worden ingezameld, om de leden der badensche geestelijkheid, welke door de wending, die de zaken hebben genomen, in verlegenheid geraken, te hulp te komen.

In Baden hebben dezer dagen verkiezingen plaats gehad voor de vergadering der Landstenden. Deze zijn geheel in den zin der bewindslieden uitgevallen. Geen der clericale of vrijzinnige candidaten is verkozen.

PARIJS, 21 November.

Men is hier ter stede over het algemeen nogal gerust gesteld, ten aanzien van de wending, welke de zaken in het Oosten schijnen te zullen nemen. Velen beschouwen den terugtogt van de turksche krijgsmagt, zonder dat daartoe eene dadelijke aanleiding heeft bestaan, als een blijk, dat de Porte geenszins gezind is om tegen elken prijs de vijandelijkheden doortezetten. Van dien kant wordt volgehouden, dat thans een nieuw tijdperk is geopend, en dat, indien de vrede al niet daadwerkelijk tot stand zal worden gebragt, men tot een wapenstilstand is genaderd, welke zeer waarschijnlijk aan de diplomatie de gelegenheid zal verschaffen, om krachtdadig tusschenbeiden te treden tot het opsporen van middelen, welke tot eene vredelievende beslechting van het hangende staatkundige vraagstuk zullen kunnen strekken.

Het berigt, dat *Fuad-Effendi* den turkschen opperbevelhebber ter zijde is gesteld, als commissaris der Verhevene-Porte, heeft hier een gunstigen indruk gemaakt, en het ontbreekt niet aan personen, die vast overtuigd zijn, dat de genoemde staatsman in last heeft, om geene gelegenheid te verzuimen, ten einde met Rusland weder regtstreeksche onderhandelingen aanteknoopen. In eenige dagbladen wordt de aanmerking gemaakt, dat *Fuad-Effendi* bezwaarlijk van zoodanige last kan zijn voorzien, vermits hij onmiddelijk na de aankomst van vorst *Menschikoff* te Konstantinopel zijn ontslag heeft genomen uit zijne ministeriële waardigheid, en zich daardoor meer dan anderen als een tegenstander van Rusland heeft doen kennen. Anderen vermeenen inmiddels, dat er sedert zoo veel is gebeurd, en de zaken zoodanig van aard zijn veranderd, dat men niet al te veel moet hechten aan de gebeurtenissen, die hebben plaats gehad vóór dat men met eenige zekerheid de wending kon nagaan, welke de zaken zouden nemen.

Men verzekert, dat de fransche en engelsche gezanten te Konstantinopel de verklaring hebben afgelegd, dat in geen geval, zoolang de russische krijgsmagt op den linker oever van den Donau bleef standhouden, de vereenigde eskaders geheel of ten deele in de Zwarte-zee zouden binnenloopen. Daarbij wordt gevoegd, dat de beide genoemde staatslieden den Sultan hebben aangeraden, om ook de turksche scheepsmagt uit de Zwarte-zee te houden. Beide deze opgaven moeten echter in twijfel worden getrokken. Het is niet waarschijnlijk, dat de gezanten zonder dadelijke noodzakelijkheid tot het doen van diplomatieke mededeelingen zullen zijn overgegaan vóór de aankomst van den generaal *Baraguay d'Hilliers*, van wiens vertrek zij onderrigt konden zijn. Nog minder waarschijnlijk is het, dat de gezanten aan den Sultan voorschriften zullen hebben gegeven, ten aanzien van het gebruik van zijne eigene scheepsmagt.

De Turken blijven Kalefat, tegenover Widdin, bezet houden met eene afdeeling, uit 25000 man bestaande. Men gewaagt thans van meer of minder belangrijke voordeelen, welke de russische legermagt in Azie heeft behaald; doch de deswegens gedane opgaven vinden voor alsnog weinig of geen geloof.

— Het Hof van Cassatie heeft in den laten namiddag van heden uitspraak gedaan in de zaak der correspondenten der buitenlandsche dagbladen, en het door het Geregtshof te Rouaan gewezen arrest bevestigd. Alzoo is het thans hier te lande uitgemaakt, dat een regterlijk bevel niet langer noodig is tot het in beslag nemen en openen van aan de post toevertrouwde brieven, maar dat de agenten van de uitvoerende magt daartoe op eigen gezag kunnen overgaan. — Vermoedelijk zal de beslissing van het Hof van Cassatie, welke tot dusver slechts door weinigen is vernomen, een diepen indruk te weeg brengen in het geheele land.

Ter beurze is heden het gerucht in omloop, dat de politie een nieuwen aanslag op 't spoor was gekomen, welke tegen het leven des Keizers gesmeed was. De tijd zal leeren, in hoever dit gerucht op de waarheid berust. Zooveel is zeker, dat onder de menigvuldige aanhangers der democratische partij eene zeer sterke spanning wordt waargenomen, en dat laatstelijk weder een aantal verdachte personen in hechtenis zijn genomen, zoowel hier ter stede, als elders. De stad Mans wordt genoemd onder de plaatsen, waar de politie meer dan elders met gestrengheid te werk is gegaan.

Intusschen verneemt men uit Fontainebleau, dat HH. MM. dagelijks deelnemen aan jagt-partijen en luisterrijke feesten ten Hove. Gisteren hebben hoogstdezelven eene revue gehouden over het daar in bezetting liggende regiment huzaren. Van wege HH. MM., is den maire van Fontainebleau een bedrag van 15,000 fr. ter hand gesteld, ten behoeve der noodlijdenden en der arbeidende klasse. — Heden is de graaf *de Morny* van hier naar Fontainebleau vertrokken.

— Volgens den *Constitutionnel*, is onlangs een zeer zware brand uitgebroken in het kasteel van Frohsdorff, en is de graaf *de Chambord* daardoor zoodanig getroffen geweest, dat zijne gezondheid nogal heeft geleden. Deze opgaaf wordt door de legitimistische dagbladen nadrukkelijk tegengesproken, met vermelding, dat de schrijvers van den *Constitutionnel* de zaken in een verkeerd daglicht voorstellen: — dat niet in het kasteel, maar in het dorp Frohsdorff, brand is ontstaan, bij welke gelegenheid een grijsaard door den graaf *de Chambord* is gered; doch dat deze gebeurtenis reeds eenigen tijd is geleden en geene nadeelige gevolgen voor den graaf heeft gehad.

Het is thans zeker, dat laatstelijk tusschen den graaf *de Chambord* en den hertog *van Nemours* een onderhoud heeft plaats gehad, en dat deze beide bloedverwanten elkander bij die gelegenheid op de meest voorkomende wijze hebben bejegend. Men verdiept zich, zoo als wel geene verwondering kan baren, in gissingen, omtrent de onderwerpen, welke bij die gelegenheid tusschen de genoemde Vorsten zijn besproken.

— Van goederhand wordt verzekerd, dat het tusschen Frankrijk en Napels ontstane geschil thans voor goed is bijgelegd, en dat de heer *de Maupas* naar zijne standplaats is teruggekeerd, om de betrekking van fransch gezant te Napels weder uitteoefenen.

— Uit Turin wordt met den telegraaf gemeld, dat bij koninkl. besluit van 14 November, de Kamer der Gedeputeerden aldaar is ontbonden. De nieuwe verkiezingen zijn vastgesteld op den 8sten December en de weder-opening der Kamer op den 19^{den} dier maand. De Regering verklaart, dat zij tot dien maatregel is overgegaan ten gevolge van de door den Senaat aangenomene staatkundige houding, waardoor zij zich verpligt heeft gezien om tot een beroep op de kiesbevoegden overtegaan. Dit heeft hier, als ten eenemale onverwacht, eenigen indruk gemaakt. De Senaat te Turin was vijandig gestemd ten aanzien van het ministerie aldaar, en men houdt het voor niet onmogelijk, dat, ingeval de nieuwe Kamer in eenen ministeriëlen zin zal zijn zamengesteld, de sardinische Regering het getal der Senatoren met zoo vele harer aanhangers zal vermeerderen, dat van dien kant geen verdere tegenstand te verwachten zal zijn.

LONDEN, 21 November ('s avonds).

Met de *Niagara* zijn te Liverpool berigten uit Nieuw-York van 7 November, benevens ruim 100,000 doll. in specie, ontvangen. Het staatkundige nieuws uit de Ver.-Staten is weinig belangrijk. Er was eene commissie van americaansche en engelsche ingenieurs benoemd, om de landengte van Darien in oogenschouw te nemen, ten behoeve van het ontworpene kanaal tusschen de twee Oceanen. — In het laatste dienstjaar, tot 30 Junij jl., hebben 's lands ontvangsten in de Ver.-Staten ruim $61\frac{1}{2}$ mill. doll. beloopen; met het begin van dat dienstjaar bedroeg het batig saldo van het vorige ruim $14\frac{1}{2}$ mill.; weshalve de middelen in het laatste dienstjaar uit bijna 76 mill. hebben bestaan. De uitgaven daarentegen, waaronder bijna $10\frac{1}{2}$ mill. voor inkoop en aflossing van openbare schuld, hebben niet meer dan ruim 54 mill. doll. beloopen.

De laatste tijdingen uit California luiden gunstig omtrent de gouddelving, maar zeer ongunstig omtrent de orde en veiligheid. De rooverijen en moorden nemen er sterk toe. — Er was weder eene partij goud van ruim een millioen doll. van St. Francisco naar Nieuw-York onderweg. — De stad Sonora is den 3^{den} October bijna geheel door een brand verwoest.

Voorts wordt in deze berigten melding gemaakt van een afdoenden stap van het bestuur der Sandwichs-eilanden tot eene inlijving in het Gemeenebest der Ver.-Staten. De consuls van Frankrijk en van Engeland hadden daartegen geprotesteerd.

Een telegr. berigt uit Liverpool meldt, dat daar tijdingen uit Nieuw-York van 10 Nov. ontvangen waren, inhoudende dat de schaarschte van geld minder, doch de rente nog niet gedaald was.

— Hier uit Weenen ontvangene telegrafische berigten van eergisteren en van gisteren melden (behalve het terugtrekken der turksche troepen naar den regter Donauoever, het bezet houden en versterken van Kalefat, en de terugkomst van prins *Gortschakoff* in Bucharest) niets belangrijks omtrent de krijgsbedrijven in Turkije. Den 15^{den} hadden de Turken getracht, Turnul (Tournou, tegenover Nicopolis) te overrompelen; doch zij waren teruggedreven, en dit voorval was van weinig beteekenis. — Voor 't overige wordt in die berigten gewaagd van eene mededeeling uit Konstantinopel van 12 November, volgens welke een gedeelte der engelsche vloot naar de Zwarte-zee zou gestevend zijn.

Eergisteren heeft eene deputatie, namens de dezer dagen in deze hoofdstad gehoudene vergadering van voorstanders der onafhankelijkheid van Turkije, aan lord *Palmerston* een adres aangeboden, waarin ons gouvernement aangespoord wordt, om krachtige maatregelen te nemen, ten einde dat land te beschermen. De minister heeft de bezending zeer minzaam ontvangen, en zich met het overhandigen van het adres aan H. M. belast.

Een dezer dagen uit Petersburg te Hull aangekomen koopvaarder heeft de zekere tijding medegebragt, dat de russische vloot der Oostzee onttakeld is en hare winterkwartieren heeft betrokken, met uitzondering alleen van drie stoomschepen, welke te Sweaborg liggen en gedurende den winter daar voor de werkelijke dienst gereed zouden blijven.

— De beurs was heden op nieuw willig.

's GRAVENHAGE, 23 November.

Bij gelegenheid, dat de wet, betreffende de bijdrage aan de Rijn-Spoorweg-Maatschappij, in de bijeenkomst van de Tweede-Kamer van gisteren aan de orde van den dag werd gesteld, heeft de heer *Godefroi* zich ernstig beklaagd over de nalatigheid, welke van de zijde van Pruissen met den aanleg van den weg van Oberhausen naar de nederlandsche grenzen wordt betoond. Hij heeft daarbij doen opmerken, dat het hier eene nationale zaak geldt, ter bevordering van welke de Staat zich eene aanzienlijke opoffering heeft getroost, en heeft zijne verwachting te kennen gegeven, dat de Regering niets onbeproefd zal laten, om elke vertraging in dezen te verhoeden. Het is hem twijfelachtig voorgekomen, of aan de zijde van Pruissen wel een begin is gemaakt met den aanleg van eenig werk voor den bedoelden weg. [Volgens duitsche dagbladen, zoude den 21sten November voor het eerst op de plaats, bestemd voor het stations-gebouw te Oberhausen, de spade voor den aanleg van het werk in den grond zijn gestoken.]

De heeren *v. Nispen*, *Rochussen*, *v. Bosse* en *Thorbecke* hebben daarmede ingestemd. De heeren *Mackay* en *v. Nispen* hebben verklaard, dat zij, ter bevordering van dit werk, over menig bezwaar, betreffende de verordeningen ter wering van den sluikhandel aan de pruissische grenzen, waren henengestapt, en hebben gemeend, dat aan beide zijden de verpligting bestond, om het deswegens gesloten verdrag met naauwgezetheid nateleven.

De heer *Rochussen* heeft verklaard, dat, daar het blijkt, dat men van de zijde van Pruissen in goede verstandhouding wil blijven met Nederland, het hem onbegrijpelijk voorkwam waaraan deze vertraging moest worden toegeschreven. — De heer *v. Bosse* heeft daarop geantwoord, dat men dikwerf, ten aanzien van de uitvoering van met Pruissen geslotene overeenkomsten, op moeilijkheden stuit; inzonderheid bij de bureaux. De heer *Rochussen* heeft daarop te kennen gegeven, dat hem

dit bij de met Pruissen gevoerde onderhandelingen niet alzoo was voorgekomen, en de heer *v. Bosse* heeft hervat, dat het dikwerf gemakkelijker valt, overeenkomsten tot stand, dan dezelve in uitvoering te brengen.

De minister van Binnenlandsche Zaken heeft te kennen gegeven, dat de Regering in dezen allezins met de leden, die het woord hebben gevoerd, instemt; — dat zij niet zal ophouden om bij Pruissen aantedringen op het behoorlijk naleven van de geslotene overeenkomst, en zich daarbij zal beroepen op de onderwerpelijke beraadslaging.

De heer *Thorbecke* heeft gemeend, eenige inlichting te moeten geven, ten aanzien van de strekking van het tractaat van Julij 1851, destijds met Pruissen gesloten. Hij heeft doen opmerken, dat op dat tijdstip hier te lande eene Maatschappij bestond, die de concessie had verkregen, maar dat in Pruissen de concessie voor den aanteleggen weg nog aan eene Maatschappij moest worden verleend, en dat men het te goeder trouw aan Pruissen heeft overgelaten om den aanleg van den weg op pruissisch grondgebied te doen voltooijen binnen drie jaren na het verleenen van dit verlof.

De heer *Godefroi* heeft daarop te kennen gegeven, dat hij niets te kort wilde doen aan den ijver der vorige bewindslieden, maar dat het hem duidelijk was, dat, indien Pruissen vijftien maanden heeft kunnen wachten met het verleenen der concessie, de Regering dit even zeer vijftien jaren had kunnen uitstellen, en dat, zoo als de zaken nu staan, men in Nederland reeds in April 1855 gereed zal zijn met het werk, waartoe Pruissen zich niet vroeger dan in Julij 1856 gehouden kan achten. — De heer *Thorbecke* heeft daarop andermaal verklaard, dat de bedoeling geene andere is geweest, dan om den weg binnen drie jaren gereed te hebben. — De bijdrage is (gelijk gemeld is) eenstemmig goedgekeurd.

De heer *de Brauw* heeft, bij het in overweging nemen van de bijdrage aan het fonds van het Haarlemmer-meer (die mede eenstemmig is verleend) zeer aangedrongen op den aanleg van het stoomgemaal voor de lossing van het water van de Gouwe op den IJssel, als een werk van de hoogste noodzakelijkheid. Hij heeft verlangd, dat daarmede de vereischte spoed mogt worden gemaakt, opdat met het voorjaar de arbeid mogt kunnen beginnen. De minister heeft op nieuw eene spoedige voordragt van de verordening voor dit werk toegezegd.

'S GRAVENHAGE, 23 November.

De Eerste-Kamer der Staten-generaal is tegen vrijdag den 2den December aanstaande bijeengeroepen.

Morgen beginnen in de Tweede-Kamer de beraadslagingen over de staats-begrooting voor 1854. — Op dien dag zal de gewone audientie van den minister van Financien, en op zaturdag den 26sten aanstaande de gewone audientie van den minister van Binnenlandsche Zaken niet kunnen plaats hebben.

— De britsche en de spaansche gezanten bij het Nederlandsche Hof zijn in deze residentie aangekomen.

HAARLEM, 23 November.

De telegraaf meldt heden, dat door de fransche Regering een besluit is genomen en uitgevaardigd, waarbij het inkomend regt op steenkolen, ruw en bewerkt ijzer tot op een derde van het thans bestaande wordt teruggebragt, voor zoo ver betreft den invoer uit Engeland, terwijl de voor den invoer uit Belgie bestaande bepalingen onveranderd zijn gebleven, behoudens de daarbij vastgestelde begunstiging van den invoer van de landzijde.

Op den 22sten November zijn te Rotterdam aangegeven 2 cholera-lijders; hersteld 3.

Op den 23sten zijn te Amsterdam aangegeven 2 lijders, overleden 3, hersteld één.

Te Delft zijn van 17 tot en met 19 Nov. 8 cholera-lijders aangegeven, 3 overl., 1 hersteld, in behandeling bleven 16.

Te Leijden zijn van 16 tot 22 Nov. 2 personen door de cholera aangetast en overleden.

— Te Amsterdam zijn tot leden der Kamer van Koophandel en Fabrieken herkozen de aftredende heeren: *J. Spengler*, *W. J. E. Smissaert*, *C. F. Quien*, *R. D. Wolterbeek*, *S. P. Labouchere* en *H. van der Marsch Spakler*, en is in plaats van wijlen den heer *C. L. von Hemert* verkozen jhr. *C. Hartsen*.

— In de Gemeente-raad van Amsterdam is den 23sten beschikt op een adres van den heer *Yserstitt* c. s. betreffende het inrigten van bad- en waschhuizen in deze hoofdstad. Ten aanzien van de plaats, welke daartoe was voorgesteld (het Reguliersplein) zijn bedenkingen geopperd, en op dien grond is besloten, om aan de adressanten te kennen te geven, dat de Raad, ofschoon genegen, om het tot stand brengen van dergelijke inrigtingen te bevorderen, het verzoek, zoodanig als het is ingediend, niet kan inwilligen.

Verder heeft de Raad het ontwerp van een adres aan Z. M. den Koning, ter bespoediging van het uitvoeren eener geneeskundige wetgeving, goedgekeurd.

— Uit aanmerking van de slechte inrigting der woningen van de behoeftige klassen, heeft Z. M. de Koning aan het Kon. Instituut van Ingenieurs opgedragen, deze zaak tot een onderwerp van gezette overweging te maken, en daaromtrent verslag te geven. Daartoe is eene commissie benoemd, bestaande uit de heeren *H. F. N. G. Camp*, *F. W. Conrad*, *M. H. Conrad*, dr. *G. J. Mulder*, *W. N. Rose* en *Is. Warnsinck*.

— Verl. maandag avond zijn in den Algemeenen Kerkeraad der Herv. Gemeente te Amsterdam gelezen een aantal ingekomen adressen en protesten tegen de beroeping van dr. *L. S. P. Meyboom*, als leeraar der genoemde gemeente, waarover in de laatste weken in openbare bladen veel geschreven is. De kerkeraad heeft al de adressen, met meer dan 500 onderteekeningen voorzien, verzonden aan het Provinciaal Kerkbestuur, en besloten, den heer *Meyboom* mededeeling te doen van die verzending.

Verl. maandag zijn ook te Amerongen de openbare voorlezingen over landbouw en daarmede in verband staande natuurkundige wetenschappen geopend. De heer dr. *L. Mulder* heeft bij die gelegenheid, als inleiding tot deze werkzaamheden, het doel ontwikkeld, hetwelk Z. M. de Koning met het instellen van dit onderwijs gehad heeft, en vervolgens het verband tusschen dieren, planten, lucht, water en grond uiteengezet en door proefnemingen aangetoond. Eene vrij talrijke menigte toehoorders woonde deze eerste voordragt bij.

— De heeren *C. v. Breugel*, *J. J. de la Bassecour Caan*, *H. J. van der Heim*, *H. G. C. L. Janssens* en *J. L. de Bruyn Kops* hebben in 's Gravenhage een rondgaanden brief afgezonden, ten einde, op het voorbeeld van de te Amsterdam tot stand gebragte en met goed gevolg werkzame Vereeniging, ook in 's Gravenhage eene dergelijke te stichten, met het doel, om nieuwe, voor elk huisgezin afzonderlijke, en doeltreffend ingerigte woningen te bouwen, en deze voor een matigen prijs aan arbeiders te verhuren; — om slecht ingerigte woningen aantekoopen, — deze te verbeteren en insgelijks aan aan arbeiders te verhuren, of des noods weder te verkoopen, en daarbij in 't oog te houden alles wat ter bevordering van zindelijkheid en zedelijkheid kan strekken.

— Den 21sten zijn te Haarlem de lessen der *Industrie- en Handwerkschool*, in tegenwoordigheid van bestuurderen van het aldaar gevestigde departement van de Nederlandsche Maatschappij ter bevordering van Nijverheid, geopend. De leerlingen zijn daarbij gewezen op het uitgebreide nut dezer inrigting, en opgewekt, om het geen, waarin zij op deze school worden onderwezen, naar eisch te waarderen. Het onderwijs wordt gegeven door de heeren *Logeman*, *Weeknizen* en *Striening*, terwijl de heer *Buijs* zich vrijwillig heeft aangeboden, om de leerlingen, ten getale van veertig, te onderwijzen in de staathuishoudkunde, of liever in de leer van den rijkdom.

— In den nacht van maandag op dingsdag jl. is in de branderij van de heeren *Vrijmoed en Knock*, te Rotterdam, aan de Vest bij den Hennepgang, een hevige brand uitgebarsten, waardoor het bovengedeelte van die fabriek en het woonhuis, hetwelk door de gezinnen der eigenaars bewoond werd, geheel uitgebrand zijn. De kinderen, welke in het bovenste gedeelte van dat huis sliepen, heeft men te naauwernood kunnen redden.

— Volgens een berigt van den burgerlijken ingenieur *P. Maas Geesteranus* te Nieuw-York, die, gelijk in de *Staats-courant* van den 2den Augustus jl. werd vermeld, met de zorg voor de belangen der nederlandsche inzenders voor de tentoonstelling aldaar is belast, zal die tentoonstelling met den eersten December aanstaande worden gesloten. Alsdan kunnen alle inzenders het door hen gezondene terug ontvangen. Kort daarna wordt het Kristallen-paleis weder geopend, als Bazar voor nieuwe goederen, waarop de prijzen zullen worden gehecht. Nederlandsche inzenders, die nog geene agenten hebben benoemd, en hunne goederen in dien Bazar wenschen opgenomen te zien, dienen daarvoor zoo spoedig mogelijk te zorgen, daar anders hunne goederen voor de terugzending zullen worden ingepakt. Bij het sluiten der tentoonstelling houdt de betrekking van den heer *Maas Geesteranus* tot haar op. Hij zal dan vermoedelijk Nieuw-York verlaten. (*Staats-Cour.*)

— Volgens berigt uit Londen van 20 Nov., zijn van 1 October jl. niet minder dan 27 nederlandsche koopvaardijschepen van de Theems naar Australie vertrokken, en lagen nog 13 andere, mede derwaarts bestemd, in lading.

SCHEEPSTIJDINGEN.

AMSTERDAM, 23 November. Den 22sten dezer in Texel binnengekomen: *Charlotte*, Sichich, Bahia; *Johanna Petronella*, Visser, Riga; en uitgezeild: *Actievo*, de Vries, Havana; *Johanna Juliana*, Nyman en *Harmonie*, Lagus, beiden naar Odessa; *Zeevaart*, Meijer, Venetien; *Bellamy*, van Driesten, Londen. Wind kompas rond.

Den 22sten dezer in Helvoet binnengekomen: de stoomb. *Hanover*, Londen; *Ivanhoe*, Leith; *Aurora*, Lestuiver, Liverpool. Gisteren nog: *Egberdina Anna*, Schuring, Riga; en uitgezeild: *Harvo Fleischer*, Costa, Smirna; *Petronella*, Addens, Nantes; de stoomb. *Ocean* en *Batavier*, beiden naar Londen; *Daring*, Warboyce, Cardiff; *Dora*, Krohn, Hartlepool; *St. Olay*, Hansen, Reval. Wind z.

Den 28sten Oct. van Havana uitgezeild: *Zuiderzee*, de Jong, Amsterdam; 31 dito lag in lading; *Fortuna*, Noordhoek naar Rott.

Den 8sten dezer lagen te Baltimore in lading: *Emma*, Helens en *Isabella C. Jones*, Jones, beiden naar Amsterdam.

Den 4den dezer van Newjork uitgeklaard: *Maria en Adriana*, Ouwehand, Rotterdam; 9 dito lagen in lading: *Adrianus en Willem*, Scheeve, Amsterdam; *Adelia Maria*, Swendsen, Rotterdam.

Den 18den dezer te Triest binnengekomen: *Elisabeth Maria*, Bok, Amsterdam.

Den 20sten dezer van Gravesend uitgezeild: *Oud Alblas*, Kruymel, Sydney.

Den 18den dezer te Liverpool binnengekomen: *Stad Utrecht*, Jaski, Amsterdam.

MARGATE, 20 November. Het schip *Diligence*, kapt. Smit, van Hartlepool naar Batavia, is 17 dezer op Kentesh Knock gestrand, doch, na hevig gestoten te hebben, met verlies van anker en ketting alhier binnengebragt.

BEURS VAN AMSTERDAM.

Prijzen der Effecten.

23 *November* 1853. — 4½ *ure.*

			van	*tot*	*gebl.*
NEDERL., Werkel. Schuld. . .	2½	pct.	61	1/8	—
„ „	3	„	73½	5/8	—
„ „	4	„	92¼	5/16	—
Amortisatie-Syndicaat . .	3½	„	—	—	—
Handelmaatschappij . .	4½	„	126¾	op resc.	
Oost-Indische Leening. .	4	„	—	—	—
Aand. Holl. Spoorweg.			—	—	—
Leen. „ „ .	4½	pct.	—	—	—
Aand. Rijn-Spoorweg . .	4½	„		—	—
FRANKRIJK, Certificaten . . .	3	„	—	—	—
„ . . .	4½	„	—	—	—
RUSL., Obl. Hope & C°. . . .	5	„	—	—	—
„ „ 1828 1829.	5	„	103⅛	¼	103⅛
Certificat. „ 1831/1833.	5	„	94⅝	—	—
„ „ 1840	4	„	89¾	—	—
„ bij Stieglitz. . .	4	„	88⅝	—	—
„ „ „ N. .	4	„	88	—	—
Inschr. in Assignatiën . .	6	„	69⅜	—	—
Certific. van „ . .	6	„	69 9/16	—	—
POLEN, Aandeel. 1835, fl. 500 . .	*f*		157¼	—	—
Obligatiën	4	pct.	—	—	—
SPANJE, Obligatiën	1	„	21½	⅝	21 9/16
„	3	„	44⅝	—	—
„ Binnenl. . .	3	„	40 11/16	13/16	40¾
Amortisable			4¾	13/16	—
Bew. Coupon			5 7/16	9/16	5½
OOSTENR., Oblig. bij Goll. .	5	pct.	—	—	—
„ „ „ . .	4	„	—	—	—
„ Metalliek . .	5	„	75 11/16	13/16	—
„ „ N. . .	5	„	90⅝	½	90⅝
„ „ . .	2½	„	39	1/16	—
BELGIE, ...	2½	„	—	—	—
Rothschild, ...	2½	„	50	—	—
„	4½	„	—	—	—
BRAZILIE, Geldl. 1824, £ 100	5	„	—	—	—
„ £ 200	5	„	—	—	—
PORTUGAL, Oblig.	3	„	36	¼	36⅛
„ defired	3	„	—	—	—
Binnenlandsche à 1 conto	5	„	—	—	—
PERU, Geldl. 1849, thans . .	4½	„	69	—	—
VENEZ., Oblig. 6 pct. thans .	3¾	„	30½	31¾	—
GRENADA, Obligatiën. £ 100	2¼	„	18 15/16	onbep.	
MEXICO, Oblig. 1851	3	„	23¼	½	—
N.-AMERICA, Americ. Bank-Actien.			—	—	—

Aand. Haarl.-meer 100⅛. Rusland cert. adm. Hamburg 5 pc. 100¾; dito te Londen 4½ pc. 95 à 1/16. Oostenrijk Metall. L. B. 5 pc. 90⅜. Weener-Aandeelen fl. 250, *f* 352 à *f* 353. Grenada obl. uitgest. 7 15/16 à 8. Louisiana 5 pc. 99¼. Handelm. contant 126¼. — Beleening 3 à 3½. Prolongatie 3¾ à 4.

Aldus opgemaakt door het Bestuur der Societeit
Tot Nut des Obligatie-Handels.
J. STROEVE Bz.

De binnenl. fondsen waren heden iets minder vast. — Belgische onveranderd; spaansche 1 pc. aangeboden; coup.-bew. gezocht; portugesche ten slotte iets flaauwer dan gisteren; russische onveranderd; oostenr. metall. vast; Mexicanen en Grenada's tot iets lagere prijzen verhandeld.

Prijzen van Coupons: Metall. *f* 25,45; Div. in £ *f* 11,60; Frans. *f* 56; Belg. *f* 56; Pruis. *f* 34⅝; Hamb. Russen *f* 37; Russen in Z. R. *f* 37⅛; Pools. in fl. *f* 27⅞.

WEENEN, 22 November. De 3 pc. metall. 92⅛; zilver 16.

LONDEN, 23 November. De 3 pc. gecons. resc. 95¼. Mexico 25⅛. Portugal 40½. 1 pc. Spanje 22⅛.

PARIJS, 23 November. De 3 pc. renten 73 fr. 95; 4½ pc. 99 fr. 85; Spanje 3 pc. binnenl. 41¼.

ANTWERPEN, 22 Nov. Belgie 2½ pc. 53¼. 1 pc., Spanje 21¼.

MARKTBERIGTEN.

AMSTERDAM, 23 November. *Tarwe* met redelijken handel tot vorige prijzen; 128 ℔ b. Pools. *f* 468; 127 ℔ r. b. dito *f* 488; 132 ℔ Kub. *f* 450; 130 ℔ b. Pools. *f* 485. — *Rogge* veel in omgegaan tot verhoogde coursen; 119, 121 ℔ n. Odessa *f* 312, *f* 320; 116, 117 ℔℔ n. Arch. *f* 306, *f* 310; 117, 118 ℔ j. dito *f* 308, *f* 312; 119 ℔ n. Petersb. *f* 314; 117 ℔ o. gedr. *f* 306; 113 ℔ ger. Donau *f* 265. — *Garst* prijsh.; 111 ℔ n. Deens. *f* 264. — *Haver* in een doen; 80 ℔ fijne *f* 148; 77 ℔ dikke *f* 140; 73 ℔ Voer *f* 134. — *Kool-zaad* Frans. *f* 330; op 9 vat, Nov. *f* 420; Dec. *f* 426; April *f* 432. — *Lijnzaad* prijsh.; 111 Odessa *f* 330.

AMSTERDAM, 23 November. *Raapolie* williger; ord. cond. *f* 38½; vliegend *f* 37 à *f* 37¼; p° Dec. *f* 36¾ à *f* 37; p° Mei 1854 *f* 39 à *f* 39¼; p° Sept. *f* 37½. *Lijnolie* ord. cond. *f* 30¾; vliegend *f* 29½. *Hennepolie* ord. cond. *f* 37¾.

BERIGTEN

omtrent de Maatschappij van Weldadigheid, inzonderheid wegens den Staat van hare Koloniën.

De bevolking is in de afgeloopen drie maanden met 77 personen vermeerderd.

De gezondheid was wederom gewenscht, en de sterfte gering.

Al de bewegingen in het personeel kunnen nader worden gezien uit den volgenden

STAAT van de sterkte der bevolking in de Koloniën der Maatschappij van Weldadigheid, met de veranderingen daarin voorgevallen van den 1sten Julij tot den 1sten October 1853.

Koloniën.	Sterkte op den 1 Julij 1853	Vermeerdering. Opgenom.	Vermeerdering. Overgen.	Vermeerdering. Van desert. terug.	Vermeerdering. Geboren.	Vermindering. Ontslagen.	Vermindering. Overgepl.	Vermindering. Gedeserteerd.	Vermindering. Overleden.	Sterkte op den 1 Oct. 1853.
Gewone Koloniën.	2616	49	29	2	13	28	48	8	5	2620
Ommerschans	2204	400	23	16	7	129	252	28	20	2221
Veenhuiz. 1 Gesticht	1247	19	49		4	25	10		5	1279
—— 2 ——	1655	2	65		3	66	13	5	24	1617
—— 3 ——	1705	13	182		6	86	27	12	19	1762
Wateren	73		5			3	3			72
Ambtenaren en hunne Huisgezinnen	627	2	1		9	2	1		3	633
Totaal...	10127	485	354	18	42	339	354	53	76	10204

Namen der overledenen, voor zooveel betreft het personeel gevestigd op bijzondere contracten, of uit de contributiën van de leden der Maatschappij:

Betje Nort, ...	van	Amsterdam.
Floris Grothé, ...	„	's Hage.
Gerrit de Vroeg, ...	„	Heerenveen.
Yke Jurriaans Atsma, ...	„	Workum.
Elisabeth Helmsen, Vrouw van *H. Scholte*,	„	Amsterdam.
Johanna Hermina de Bruin, . .	„	Middelburg.

Heeft het voorjaar zich gekenmerkt door droogte, de zomer daarentegen, was over het geheel vochtig, met veel onweder en zware stormen, zooals in het begin van Julij en het laatst van Augustus, maar vooral van September.

De hooibouw is dientengevolge niet gunstig geweest, zijnde er gewonnen

In de Gewone Koloniën	133 voer,
Te Ommerschans	522 „
„ Veenhuizen de 3 Gestichten	690 „
En te Wateren	105 „
zamen	1450 voer.

dat in het vorige jaar 2155 voer heeft bedragen.

De vloeiakkers aan het 1e Gesticht te *Veenhuizen*, tot eene proeve aangelegd, hebben wederom zooveel opgeleverd als verleden jaar. De daarvan verkregene hoeveelheid hooi staat gelijk met die van het gemeste land gewonnen.

Het ontbrekende hooi heeft niet dan tot hooge prijzen kunnen worden aangekocht. Later in den zomer was de weersgesteldheid veel gunstiger voor het groenland, zoodat het rundvee aan de Gestichten langer dan andere jaren op stal heeft kunnen worden gehouden en er vervolgens overal voldoende weide is geweest. De zuivel-opbrengst was dan ook gunstig en de gezondheid van het vee gewenscht, terwijl men, met de eigen geschoren wol het jaar uit, in de behoefte voldoende kan voorzien.

De opbrengst van den rogge-oogst was gelijk overal elders, niet voordeelig, te weten: in de

Gewone Koloniën	van 305 Br.	3388 Mud	= 11,12		van 't Bunder.
Ommerschans	„ 204 „	3108 „	= 15,22		
Veenhuizen N°. 1	„ 85 „	984 „	= 11,54		
„ „ 2	„ 81 „	933 „	= 11,50		
„ „ 3	„ 91 „	1207 „	= 13,26		
Wateren	„ 20 „	283 „	= 14,19		
zamen	786 Br.	9903 Mud	= 12,60		

Door den hoogst ongunstigen zaaitijd, den zachten natten winter en het schrale voorjaar, waren er weinige halmen, terwijl ook de aren later bleken niet goed gevuld te zijn.

De zwaarte en droogte van het zaad is echter vrij goed.

De gerst-teelt, welke alleen aan de Gestichten plaats heeft, is weinig beter uitgevallen, als hebbende opgebragt te

Ommerschans	van 57 Br.	1199 Mud	= 20,95	van 't Bunder.
Veenhuizen N°. 1	„ 12 „	232 „	= 19,43	
„ „ 2	„ 11 „	124 „	= 11,50	
„ „ 3	„ 13 „	131 „	= 9,92	
zamen	93 Br.	1686 Mud	= 88,11	

Veel heeft dit gewas van het onkruid te lijden gehad, hetwelk, door den zachten winter sterker vermenigvuldigd, hier en daar de graan-planten heeft verstikt.

Een vierde gedeelte was Himalaija of naakte gerst, die maar 15 mud van het Bunder heeft opgebragt, bij 19 mud van de zomer gerst; maar daar de eerste wel 8 pond zwaarder is en onder het brood kan worden verbakken, blijft de teelt van dit zomer-graan, in de plaats van rogge, waar die niet tijdig en op geschikt land gezaaid kan worden, verkieslijk.

Van de haver, waarvan het laatste gedeelte eerst sedert kort is binnengekomen, kan de uitkomst nog niet worden opgegeven; maar ze is even als van de reeds genoemde graangewassen niet gunstig, ter oorzake van dezelfde hiervoren vermelde redenen.

De boekweit heeft daarentegen vrij wel voldaan, ook van het gebrande veenland, ofschoon ook hiervan de uitkomst in al de kolonien nog niet bekend is.

De aardappelenoogst is bedroevend tegengevallen, en

de geringe opbrengst van dit zoo belangrijke voedingsmiddel eene groote ramp voor de Maatschappij te noemen. Daar met het poten eerst laat in het voorjaar een aanvang konde worden gemaakt, en het schrale weder den groei zoo zeer vertraagde, was de plant van de meeste soorten nog naauwelijks volgroeid, of de bekende ziekte vertoonde zich ook nu weder, waardoor de knolzetting belemmerd of geheel achterwege bleef. Nog nimmer was de opbrengst zoo gering als dit jaar, als kunnende er op geen 100 mud, het kriel en de poters daaronder begrepen, van het bunder worden gerekend. Enkele akkers hebben de hoeveelheid gebruikte poters niet eens weêr gegeven. Daarbij is het land zoo vervuilt, dat vele velden, vóór het uitrooijen hebben moeten worden afgemaaid. De inzameling gaat dan ook uiterst moeijelijk.

Bij de Gestichten zal het evenwel in deze maand nog kunnen afloopen, maar in de Gewone Koloniën zijn er nog wel 3 weken toe noodig.

Gelukkig blijft het weder daarvoor nog gunstig, zoo mede om het roggeland te bewerken en te bezaaijen.

De tuinen leveren eene voldoende hoeveelheid kool en wortelen op, zoo ook knollen, mede voor het te vetten staande vee. Met de geslagt wordende oude schapen en de gemeste varkens, benevens de afgesteld wordende runderen, kan er in de eigen behoefte aan vleesch tot ver in het voorjaar worden voorzien.

Hoe ongunstig de oogst mag genoemd worden, zoo is dezelve, in vergelijking tot de omliggende streken, vrij wel uitgevallen. De voorraad brandstoffen voor den naderenden winter is voldoende, mede voor de katoenspinnerij, die voor de stoommachine uitsluitend turf gebruikt.

De weverij, voornamelijk in de Gewone Koloniën op 420 getouwen gedreven wordende, met nog een 30tal aan de Gestichten, levert wekelijks 1000 stukken op van gemiddeld 20 Nederl. El lengte en verschillende breedte.

Daarbij worden de gewone fabrijkwerkzaamheden, ter voorziening in de behoefte van kleeding, huisraad en gereedschappen, behoorlijk bijgehouden, en is het ook gelukt, om dezen zomer met weinige ambachtslieden onder de bedelaars Kolonisten, toch al de noodige herstellingen aan de gebouwen, bruggen en sluizen aftedoen. Ook de herbouw der broodbakkerij te *Frederiksoord* is ten deele met handwerkslieden uit de bevolking geschied. Sedert 1 September is die bakkerij weder in werking, terwijl de bij uitbesteding herbouwde woning des boekhouders van den Directeur thans gereed is.

Voorts zijn nog vijf Kolonisten woningen in de Gewone Koloniën mede bij uitbesteding aangebouwd.

Het regtsgeding met den aannemer der beide kerken voor de Protestantsche Gemeente in de Gewone Koloniën is thans bij het Provinciale Geregtshof van *Overijssel* aanhangig. Bijna twee jaren is men reeds tengevolge van dat regtsgeding van die nagenoeg voltooide bedehuizen verstoken, en moeten de Godsdienst-oefeningen, dienten gevolge, in de school-lokalen gehouden worden.

Het Godsdienstig en schoolonderwijs wordt, als gewoonlijk, steeds zorgvuldig gegeven. Niets wat ter bevordering van deze zoo gewigtige aangelegenheid strekken kan wordt verzuimd of uit het oog verloren.

Met uitzondering van een paar verwondingen bij verzet in het aanhouden van bedelaars Kolonisten, die uit de Gestichten wilden ontvlugten, hebben er geene ongeregeldheden van eenig belang plaats gehad.

Worden al door dezulken de weldaden hunner verpleging gering geschat en miskend, van velen echter mag niet verwacht worden dat zij thans vooral beseffen zullen de waarde hunner verzorging en het voorregt, dat zij genieten, voor armoede en gebrek beveiligd, den winter onbekommerd te kunnen tegengaan.

27 *October*, 1853.

*** De Ondergeteekenden, uitmakend het voorloopig Bestuur der te dezer stede opgerigte Afdeeling van de **GUSTAAF-ADOLF-VEREENIGING**, wenschen langs dezen weg allen, die verlangen nader te worden bekend gemaakt met den aard en het doel dier Maatschappij, bescheidenlijk te zien uitgenoodigd om zich ten dien einde op aanstaanden Vrijdag, den 25sten Novb., des avonds *ten acht ure*, te vereenigen in de groote Zaal van den Stads Doelen.

HUGENHOLTZ.
EULER.
BUSKEN HUET.

*** Getrouwd:
L. J. SMITS, Weduwnaar, met E. VAN HEEK, van *Enschede*.
NIJKERK, op *de Veluwe*, 19 November 1853.

*** Getrouwd:
J. E. ZIRKZEE, van *Leyden*, met J. E. VAN LANGEVELD, van *Utrecht*.
BRUSSEL, 20 November 1853.

*** Mijne geliefde Echtgenoote *MARIA CORNELIA LEYDS*, verloste heden vrij voorspoedig, doch ontijdig, van eene welgeschapene, doch *doode* DOCHTER.
WOERDEN, 13 November 1853.
TH. VAN DAM.
Eenige kennisgeving.

*** Bevallen van eene DOCHTER, Wed. *D. HUDIG*, geb. *VAN VOLLENHOVEN*.
ROTTERDAM, 18 November 1853.
Eenige kennisgeving.

*** Heden verloste voorspoedig van een' welgeschapen ZOON *C. P. SOETERMAN*, geliefde Echtgenoote van
GEERTRUIDENBERG, 21 November 1853.
C. VAN SETERS.

*** Bevallen van een' ZOON *G. CORVER*, geliefde Echtgenoot van
S. VISSERING.
LEYDEN, 21 November 1853.

*** Mijne geliefde Echtgenoot *D. M. DUURING*, beviel heden voorspoedig van eene DOCHTER.
ROTTERDAM, 22 November 1853.
G. VROLIK, M. D.

*** Te UTRECHT is den 18den November 1853, in den ouderdom van zes en vijftig jaren en vier maanden, overleden de Wel-Geboren Heer PIETER LUZAC, Oud Officier bij de Kurassiers.

*** Heden overleed alhier, in den ouderdom van 57 jaren, onze hartelijk geliefde Moeder en Behuwd-Moeder, de Wel-Edel-Geboren Vrouwe LOUISA CONSTANTINA VAN RENESSE, Weduwe van den Wel-Edel-Gestr. Heer Mr. *A. G. G. Royaards*, in leven Raadsheer in 't Provinciaal Geregtshof van Gelderland.
NUENEN, 15 November 1853.
Uit aller naam, L. G. ROYAARDS.
Algemeene kennisgeving.

Uithoofde van Buitenlandsche Betrekkingen, is deze niet eerder kunnen geplaatst worden.

*** STREEFKERK, den 16den November 1853. Heden overleed alhier op het allerouverwachtst, de Wel-Edele Heer ELIZA VONCK, Lid der Staten van de Provincie Zuid-Holland, Notaris enz., in den ouderdom van bijna 70 jaren, diep betreurd door zijne Weduwe, Kinderen en Behuwd-Kinderen.
Eenige kennisgeving.

*** Op den 17den November overleed te NIJMEGEN, aan de gevolgen van hevige koortsen, die slechts weinige dagen aanhielden, de Heer C. F. VAN DER BRUGGHEN, gepensioneerd Officier der Marine.
Eenige kennisgeving.

*** Heden overleed, na een smartelijk lijden, tot diepe droefheid zijner dierbare Betrekkingen, mijn geliefde Echtgenoot, J. JAPIKSE, in den ouderdom van even 54 jaren.
ZAANDAM, 17 November 1853.
J. A. JAPIKSE, HEKKES.

*** GOES, den 18den November 1853. Na eene ernstige ziekte van eenige weken en smartelijk lijden gedurende vele dagen, ontsliep heden in den ouderdom van ruim 27 jaren Mr. JOHANNES GERARDUS AB UTRECHT DRESSELHUIS, practiserend Advokaat enz. alhier, éénig Kind van
Dr. J. AB UTRECHT DRESSELHUIS, Predikant te *Wolfaartsdijk*, en
Vrouwe P. F. DRESSELHUIS, DE BACKER.
Algemeene en eenige kennisgeving aan de vele verspreide Vrienden en Betrekkingen.

*** Na eene ziekte van weinige dagen, is in den ouderdom van ruim 55 jaren overleden, onze hartelijk beminde Nicht, Mejufvrouw JOHANNA RIETBERGH.
AMSTERDAM, 18 November 1853.
Uit aller naam, T. KLIPPINK.

*** Heden overleed, tot mijne en mijner Kinderen diepe droefheid, mijn waarde Echtgenoot, de Heer JACOB KOOIMAN, in den ouderdom van ruim 64 jaren. Een langdurig en smartvol ziekbed, maakte een einde aan zijn nuttig en werkzaam leven.

Zijn einde was zacht, en zijne nagedachtenis zal bij velen in zegening blijven.
SCHOONHOVEN, 19 November 1853.
M. VERHEY, Wed. *J. Kooiman*.
Eenige en algemeene kennisgeving.

*** Heden trof mij de gevoeligste slag, door het afsterven mijner geliefde Gade, TRIJNTJE ALDERKAMP BAKKER, in den nog jeugdigen leeftijd van 27 jaren, mij nalatende twee Kinderen, te jong om dat verlies te beseffen.
S. SWART.
NIEUWPOORT A/D LEK, 20 November 1853.
Strekkende deze tot algemeene en bijzondere kennisgeving.

*** Heden avond ten zes ure overleed ten onzen huize, na eene ongesteldheid van 7 dagen, onze waarde Moeder en Behuwd-Moeder, CAROLINA CHRISTINA TIELMAN, Wed. wijlen *H. Boeff*, wonende te *Soeterwoude*, doch tijdelijk bij ons logerende, in den ouderdom van 76 jaren.
A. VAN GRIETHUIZEN.
WOUBRUGGE, 20 November 1853.
L. C. H. VAN GRIETHUIZEN, BOEFF.
Mede uit naam der overige Kinderen en Behuwd-Kinderen.
Familie, Vrienden en Bekenden gelieven deze algemeene, als bijzondere kennisgeving aantenemen.

*** Te DELFT overleed op den 20sten November 1853, in den ouderdom van 66 jaren en 9 maanden, de Zeer Eerw. en Wijdl. Heer P. BUYS, R.K. Priester, Kannunnik van het Aartsbisschoppelijk Kapittel van Utrecht, rustend President van de R.K. Kweekschool te Amersfoort.

*** LEYDEN, 20 November 1853, overleed in den ouderdom van 69 jaren, Vrouwe C. M. ENGELBERTS, Wed. van den Wel-Edelen Heer Mr. *L. Brandligt*.
Eenige kennisgeving.

*** Heden overleed, na eene ongesteldheid van eenige weken, in den ouderdom van 57 jaren, de Heer TANCHUM POLAK DANIELS, President van de Hoofdcommissie tot de zaken der Israeliten, Lid van den Gemeente-Raad van 's Gravenhage, Ridder der Orde van den Nederlandschen Leeuw, diep betreurd door zijne Weduwe, Kinderen, Behuwd-Kinderen en verdere Betrekkingen.
'S GRAVENHAGE, 21 November 1853.

*** De ondergeteekende verwittigt Ouders en Voogden, dat hij, voldoende aan het eenparig verlangen van den Gemeente-raad dezer Stad, alhier de Betrekking heeft aanvaard van openbaar DAG- en KOSTSCHOOLHOUDER, dat hij zijn **Instituut**, vroeger gevestigd in het nabunige Drimmelen, herwaarts heeft overgebragt: dat hij den 14den dezer alhier in functie is getreden en in zaken van onderwijs en opvoeding dezelfde wetenschappelijke en zedelijke rigting, welke zijne School op zijne vorige standplaats gedurende eene lange reeks van jaren heeft gekenmerkt, wenscht te blijven volgen.
Geertruidenberg, *den 21sten November* 1853.
L. BLANKENBIJL.

Burgemeester en Wethouders van GEERTRUIDENBERG achten, bij de gevestigde reputatie van den Heer L. BLANKENBIJL als Kostschoolhouder, de gunstige gelegenheid der Stad en de uitmuntende Localen, alle verdere aanbeveling van hun Stedelijk Instituut overbodig.
J. B. ALLARD.
A. SOETEMAN, Secr.

*** Aan een Instituut vraagt men een' SECONDANT, P. G., 2de Rang, bekend met de Fransche Taal, en in staat de Wiskunde te helpen onderwijzen. Salaris **ƒ300 à ƒ400.** Brieven *franco*, onder Letter B., bij de Boekhandelaars A. F. BLANCHE & COMP., te Utrecht.

*** Men verlangt ten spoedigste op eene Dorpsschool: een' ONDERMEESTER, van eenigen Rang. Brieven *franco*, onder Letter X., bij den Boekhandelaar W. C. MELLINK, aan de Groenmarkt, te Zutphen.

*** *Burgemeester en Wethouders van* LEYDEN roepen bij deze op, om zich bij hun Collegie bij request op zegel aan te melden, vóór of op den 30sten dezer maand, alle Medicinae & Chirurgiae Doctoren, alsmede alle Heelmeesters die genegen zijn te staan naar de betrekkingen van DOCTOR of HEELMEESTER in het *Caeciliae Gasthuis*, die belast zijn met de behandeling van *allen* aldaar verpleegd wordende zieken zonder onderscheid, en die werkzaamheden, welke verder bij de instructiën aan hen zijn of zullen worden opgedragen. De Jaarwedde aan de 1ste Betrekking verbonden bedraagt ƒ 1,000, die aan de 2de ƒ 500.
Leyden, 22 *November* 1853.
Burgemeester en Wethouders voornoemd,
VAN LIMBURG STIRUM.
De Secretaris v. PUTTKAMMER.

*** *Burgemeester en Wethouders van* ROTTERDAM, geven bij deze kennis: Dat in die Gemeente verlangd wordt een ADJUNCT-ARCHITEKT, die, behalve de voldoende Theoretische kennis, ook hoofdzakelijk de noodige Practische kennis, bepaaldelijk wat den aard, de vereischten, het gebruik en de verwerking van alle Bouwstoffen betreft, zal moeten bezitten;

dat de Jaarwedde, aan die Betrekking verbonden, is bepaald op twee duizend Gulden (ƒ 2000);

dat degene, die voor die Betrekking verlangen in aanmerking te komen, zich tot en met den 10den December aanst. daartoe aan het Gemeente-Bestuur zullen kunnen wenden, bij adres op zegel en overlegging van bewijzen dat zij, in de tot nog toe door hen bekleedde betrekkingen, de noodige ervaring hebben verkregen die nu gevorderd wordt, welk alles *vrachtvrij* moet worden ingezonden;

dat intusschen de verder noodige inlichtingen kunnen worden verkregen ter Secretarie der Gemeente en aan het Bureau der Plaatselijke Werken op het Stads-Timmerhuis, en dat zij, die niet in de gelegenheid mogten zijn de inlichtingen, die zij nog wenschen te bekomen, in *persoon* te komen vernemen, dit door iemand van hunnentwege *persoonlijk* zullen moeten laten doen, alzoo aan schriftelijke aanvragen deswege geen gevolg kan worden gegeven.
Rotterdam, 21 *November* 1853.
Burgemeester en Wethouders voornoemd,
De Secretaris, STORM VAN 'S GRAVESANDE.
De Burgemeester, J. F. HOFFMAN.

*** Men vraagt voor een PERSOON van middelbare jaren, met zwakke verstandelijke vermogens, om te worden opgenomen in een Gesticht onder het Bestuur van Protestantsche Lieden, of wel bij Lieden van de Protestantsche Godsdienst, die daartoe bijzonder zijn ingerigt, ten einde steeds onder toezigt te kunnen zijn.

Men adressere zich ten spoedigste met opgave van prijs, *franco*, onder Letter A., bij den Boekhandelaar N. DE ZWAAN, te Utrecht.

*** **EEN BEELDHOUWERS-GEZEL**, werk begeerende, vervoege zich ten spoedigste in *persoon* bij den Beeldhouwer B. J. BOUWMEESTER, te Haarlem.

*** Een SMIDSKNECHT, Bankwerker, liefst gehuwd en van de Prot. Godsdienst, kan terstond vast werk bekomen. Adres Lett. G. S., bij de Boekh. SCHALEKAMP, v. D. GRAMPEL en BAKKER, te Amsterdam. Brieven *franco*.

*** Op een Dorp in de omstreken van Alkmaar, wordt gevraagd, om terstond in dienst te treden: Een SMIDSKNECHT, liefst ongehuwd, loon naar bekwaamheden. Adres met *franco* Brieven, onder Letter D., bij den Heer D. J. COHEN, te Alkmaar.

*** Eene Jufvrouw, 29 jaren oud, van de Waalsche Gemeente, zag zich gaarne geplaatst als JUFVROUW VAN GEZELSCHAP, of om eene Huishouding waar te nemen: is ook wel genegen eene Familie naar *Amerika* of *Oost-Indie* te vergezellen.

Adres bij den Boekhandelaar J. H. ZITMAN, te Leyden, onder Letter R.

*** Eene fatsoenlijke JUFVROUW, van de Protestantsche Godsdienst, 40 jaren oud, zag zich gaarne geplaatst als *Jufvrouw van Gezelschap*, ter *waarneming eener Huishouding* of ter *Assistentie* in dezelve, zonder Salaris. Brieven *franco*, onder Letter D., aan het Postkantoor te Apeldoorn, in Gelderland.

*** Met Februarij of Mei aanstaande wordt op een Buitengoed tusschen Leyden en Voorburg gevraagd: Eene bekwame KEUKENMEID, van de Protestantsche Godsdienst, tegen een loon van **ƒ90** tot **ƒ100.** Adres met *franco* Brieven, onder Letter Z., bij den Boekhandelaar C. C. VAN DER HOEK, Breedestraat, te Leyden.

*** **GEVONDEN TE *PURMERENDE*:**
Eene VEERSKOE, die de Eigenaar kan terug bekomen, tegen vergoeding der onderhoudskosten en dezer advertentie. Adres *franco*, bij WILLEM HOOGELAND, te Alkmaar.

*** Op eene ruime en zeer solide Stal en daarbij zijnde Koetshuis, wordt gelegenheid gegeven tot het plaatsen van PAARDEN en tot berging van RIJTUIGEN, met of zonder oppassing, 't zij bij de maand of na gelang. Reflecterenden worden verzocht zich met *franco* Brieven te adresseren onder Letter K., bij J. H. KNOOP, Donkere Sparen, te Haarlem.

*** Met Mei 1854 wordt te KOOP of te HUUR aangeboden: Een HEERENHUIS, gelegen te Gouda, op het beste gedeelte der Stad, bevattende vier Benedenkamers, waaronder eene Zaal, gestukadoord en met Marmeren Schoorsteenmantel, boven zes Kamers, voorts Meidenen Provisiekamer, Zolders, Keuken, Kelder, enz., alles kort geleden geheel op nieuw opgemaakt; bij verkoop kan daarop gevestigd blijven, de helft der Kooppenningen tegen eene Rente van 4 %. Nadere informatiën zijn te bekomen met *gefrankeerde* Brieven, onder de Letter G., bij den Boekhandelaar G. B. VAN GOOR, te Gouda.

⁎ G. W. WESSELING, zal op Vrijdag den 25sten November 1853, des namiddags ten drie ure, te Amsterdam, in *de Witte Zwaan*, op den Nieuwendijk presenteren te verkoopen: Eene nieuw aangevoerde partij RHIJNSCHE HOUTWAREN, bestaande in eene onaangebrokene partij Stukhout, ronde en platte Dennen, Vugten en Greenen, benevens eene extra mooije nieuw aangevoerde partij Eiken Balken, Roeden, Klossen, Krommers en andere **HOUTWAREN.** Liggende als bij Notitiën wordt aangewezen, die aan het Kantoor van BONTEKONING en AUKES te verkrijgen zijn.

⁎ G. W. WESSELING zal op Maandag den 28sten November 1853, des namiddags ten half drie ure, te Amsterdam, in *de Witte Zwaan*, op den Nieuwendijk, presenteren te verkoopen: Eene extra mooije nieuw aangekomene partij Greenen en Vuren, Dramsche, Fredrikstadsche, Bijhavensche, Rigasche en Narva Balken, Narva Sparhouten, Rigasche, Zweedsche en Noordsche Deelen, Juffers, Ellens, Eikenhout, Azijnestokken en andere **HOUTWAREN.** Liggende in den Binnenkant en op den Wal.

⁎ G. J. KOOPMAN, TH. REICHELT en W. C. DE BOSSON, zullen op Maandag den 28sten November 1853, des middags ten twaalf ure, te Amsterdam, in het Lokaal in de Warmoesstraat, presenteren te verkoopen: Extra mooije nieuw aangekomene BIJHAVENSCHE NOORDSCHE Balken, Spieren, Paal-Ellens, Juffers, Kolders, Battingplaten en Deelen, Greenen Vuren Kroon *Narva* en *Riga* Balken: aanzienlijke partijen *Dantziger*, *Wijburger* en *Riga* Platen en Deelen, Beuken Stammen en andere **HOUTWAREN.** Liggende in de Oude Schans en op de Wallen, volgens Notitien, te bekomen bij ALTIUS & C°.

Ten overstaan van den Notaris VAN ROSENTHAL, zal men op den 6den December 1853, des voormiddags ten 11 ure, ten huize van de Weduwe *de Roos*, aan de Steeg, in het openbaar verkoopen:
32 Percelen zware BEUKEN- en 32 Percelen zware EIKENBOOMEN, mitsgaders onderscheidene Percelen Eiken en ander HAKHOUT: alles staande onder den Huize *Middachten*.
Aanwijzing te bekomen bij den Boschbaas aldaar.

⁎ HOUTVERKOOPING op de Hofstede *Woestduin*, in de Vogelenzang, op Woensdag den 7den December 1853, des voormiddags ten 10 ure, van eene mooije partij zwaar EIKEN HAKHOUT en drooge TAKKEBOSSEN.

⁎ P. SUBIESE, J. EECKHOFF, J. H. SMEDDING, C. AMENT, R. W. HARTGERINK en C. H. GIJSSELMAN, Makelaars, presenteren, als lasthebbende van hunne Principalen, op Maandag 28 November 1853, in het voormalige *Oudezijds Heeren-Logement*, des avonds na vijf ure, ten overstaan van den Notaris J. H. BOK JR., publiek te verkoopen: De alleraangenaamst gelegen **HOFSTEDE,** genaamd ***WIJKDUIN,*** met derzelver HEERENHUIZING, KOETSHUIS, STALLING, TUIN, KOEPEL en verdere GETIMMERTEN; mitsgaders den daarbij gelegen BOERENBRUIKER met HOOIHUIS, WEIen HOOILANDEN, enz. Alles gelegen aan den Straatweg van Amsterdam naar Haarlem, in den Sloterdijker Binnenpolder, tegenover het Dorp Sloterdijk, te zamen groot 17 Bunders, 12 Roeden, 10 Ellen.

De Bewijzen van Eigendom en Veilconditien zullen vier dagen voor en op den Verkoopdag ter visie liggen ten Kantore van bovengenoemden Notaris J. H. BOK JR., Zeedijk bij de Stormsteeg: alsmede Kopij der Veilconditien, bij den Makelaar P. VAN COURSEL, te Sloterdijk.

⁎ Op Maandagen 28 November en 5 December e. k., telkens des voormiddags ten elf ure, zal ten huize van den Logementhouder *J. Haardeman*, te Hoevelaken, ter inzaat worden geveild en zonder beraad bij afslag verkocht:

Het BUITENGOED, ***DE DOORNEHEG*** genaamd, alleraangenaamst en vrolijk gelegen aan den Straatweg op Amersfoort en Nijkerk, een half uur gaans van eerstgenoemde Stad, nabij Hoevelaken, Gemeente Hoogland, bestaande in een voor eenige jaren geheel nieuw gebouwd Heerenhuis, bevattende drie geplafonneerde en gestukadoorde Benedenkamers met Stookplaatsen voorzien, spatieuse Gang met Marmer, Badkamer, Keukens, ruime Kelder, vijf geplafonneerde Bovenkamers, Mangel- en Provisiekamer, groote Zolder en verdere Gemakken. Voorts annex Koetshuis, met Stallingen voor Paarden en Koeijen, Bloemenbak: mitsgaders 3 Bunders, 39 Roeden, 30 Ellen, maar den hedendaagschen stijl aangelegd Terrein van Vermaak met welig groeijend Plantsoen, Boomen, verdere Houtgewassen en Menagerie.

Te aanvaarden 8 dagen na den verkoop.

En 32 Bunders, 92 Roeden, 59 Ellen best BOUWen WEIDELAND, met HOUTGEWAS en zich daarop bevindende GEBOUWEN, ingerigt tot Hydraulische Cement- en Steenbakwerk-Fabriek, alsmede een met exquise Vruchtboomen beplanten Tuin, omringd en doorsneden met Steenen Omheining: alles gelegen nabij het Buitengoed *de Doorneheg*, en dagelijks (uitgezonderd des Zondags) te bezigtigen, mits zich vooraf bij den Koetsier aldaar aanmeldende.

De veiling zal geschieden eerst in acht Percelen, daarna in twee onder en eindelijk in eene generale Massa.

Breeder bij gedrukte Biljetten omschreven, en nader onderrigt te bekomen ten Kantore van den Notaris VAN DEN HAM, te Lunteren, alsmede ten Kantore van den Heer H. VAN DEN HAM, te Barneveld.

⁎ **OPENBARE VERKOOPING**

in het Logement *het Hof van Holland*, te Noordwijk-Binnen, op Woensdag 7 December 1853, des voormiddags ten 10 ure, ten overstaan van den Notaris Mr. C. C. VAN DER SCHALK, van: N°. 1. Een WOONHUIS met TUINGROND, staande en gelegen aan de Achterkerkstraat, te Noordwijk-Binnen, Kadaster Sectie F, N°. 1143 tot en met 1149, groot 30 Roeden, 12 Ellen. N°. 2. Eene partij extra best TUINLAND, gelegen onder Noordwijk, Sectie M, N°. 176 tot en met 187, groot 2 Bunders, 52 Roeden, 50 Ellen. En N°. 3. Van eene partij uitmuntend BOSCHLAND, gelegen onder Voorhout, sectie A, N°. 713 tot en met 716 en 909, groot 2 Bunders, 25 Roeden, 30 Ellen. Nadere inlichtingen te bekomen ten Kantore van voornoemden Notaris te Noordwijk-Binnen.

⁎ **OPENBARE VERKOOPING,**

op Woensdag den 7den December 1853, des avonds ten 6 ure, in *het Regthuis* te Uithoorn, van: Eene BURGERHUIZING, ingerigt tot *Vleeschhouwerij*, met Bleekveld, Schuur en Erve, staande en gelegen te Uithoorn, aan den Amstel, Kad. Sectie B, N°. 881, welk Perceel dadelijk na betaling der Kooppenningen kan worden aanvaard. De Veilconditiën en Bewijzen van Eigendom zullen acht dagen vóór de veiling ter lezing liggen ten Kantore van den Notaris G. D. BOERLAGE, te Uithoorn, alwaar nadere informatien zijn te bekomen.

TIJDSCHRIFT
ter bevordering van
NIJVERHEID,

zamengesteld door A. H. VAN DER BOON MESCH, H. C. VAN HALL en E. VAN VOORTHUYSEN Hz., uitgegeven door de NEDERLANDSCHE MAATSCHAPPIJ *TER BEVORDERING VAN NIJVERHEID.*
Tweede reeks, Deel I., Vijfde Stuk.
(*Van de geheele reeks Deel XVI.*)
Met eene Plaat.
Is thans uitgegeven bij DE ERVEN LOOSJES, te Haarlem, en alom te bekomen.

⁎ **1200 EXEMPLAREN**

zijn reeds geplaatst van het **HANDBOEK DER BIJBELVERKLARING** voor Huisgezinnen, bewerkt naar het **HANDBUCH DER BIBELERKLÄRUNG** van het Calwer Verein, door T. M. LOOMAN.

Uitgave in Maandelijksche Afleveringen à 25 Cents. In de vierde Aflevering, welke heden is uitgegeven, bevindt zich het Geslachtregister van **JOB** en zijne Vrienden.

H. HÖVEKER.

⁎ VAN BENTHEM EN JUTTING, te Middelburg, hebben uitgegeven en alom verkrijgbaar gesteld:

LIER EN HARP,
POËZY
VAN J. J. L. TEN KATE.

Prijs *f* 1,90, in linnen Band *f* 2,40.

⁎ Bij JOHS. VAN DER HEY EN ZOON, Water N°. 160 te Amsterdam, wordt uitgegeven en is ***alom*** voorhanden:

DE VROUW,
OM EN IN DE PASTORIE.
DOOR
PAULINE B.

Met Vignet. Prijs 3,80.

Dit Boek stelt de **Predikants-vrouw** ten Platten Lande in al hare betrekkingen en aangelegenheden voor. Het is in lossen, humoristischen, maar toch betamenden en leerzamen trant, op eene onderhoudende menschkundige wijze geschreven.

GRACE AGUILAR. DE DAGEN VAN BRUCE. Tafereelen uit de Geschiedenis van *Schotland*, in het begin der 14de eeuw. *Uit het Engelsch.* In 3 Deelen. Met allegorisch omslag. Prijs *f* 8,80.

TH. KÖNIG. HET JEZUITISMUS ONZER EEUW. *Uit het Hoogduitsch.* Met Vignet. Prijs *f* 3,60.

WILLIAM WALLACE, BEVRIJDER ZIJNS VADERLANDS. Historisch Romantisch Tafereel. *Uit het Engelsch.* In 2 Deelen. Met Vignet. Prijs *f* 6,40.

⁎ Bij KEMINK & ZOON, te *Utrecht*, is van de pers gekomen:

DE HERVORMING HERDACHT.

KERKREDE over *JAK. III: 5b.*
VAN
C. C. Callenbach,
Predikant te Nijkerk.
Uitgesproken op den Gedenkdag der Hervorming, 6 November 1853.

Gr. 8°. 25 Cents.

LOSSE BLADEN

UIT DE GESCHIEDENIS VAN DE
INVOERING der KERKHERVORMING
IN NEDERLAND.
Herinneringen voor het Nederlandsche Volk uit de jaren **1521 — 1581**, door
J. I. Doedes,
Th. Dr. Pred. te Rotterdam.

Prijs 50 Cents.

DR. L. S. P. MEYBOOM
EN DE REGTEN DER
NEDERDUITSCHE HERVORMDE KERK.

Antwoord aan de Nieuwe Drentsche Courant. (*Overgedrukt uit de Nederlander, Nieuwe Utrechtsche Courant.*)

Gr. 8°. 10 Cents.

NAAMAN LE SYRIEN
UNE IMAGE DE LA VIE,
PAR
J. J. van Oosterzee.
Docteur en théologie et pasteur à Rotterdam.

Prijs 40 Cents.

Ten voordeele der Armen en van de School der Vlaamsch Evangelische Kapel te Brussel.

VOOR SINT NIKOLAAS!

Heden wordt uitgegeven bij G. THEOD. BOM, Kalverstraat, E. 10, te Amsterdam:

DE VERTELLINGEN VAN MOEDER DE GANS,

verdeeld in 4 Stukjes: als:

1e. ROODKAPJE EN DE GELAARSDE KAT.
2e. BLAAUWBAARD EN DE TOOVERGODIN.
3e. KLEIN DUIMPJE.
4e. ASSCHEPOESTER.

Ieder Stukje is versierd met 6 mooije fijne gekleurde Plaatjes en kost slechts **25 Cent.**

⁎ Op heden is door H. R. VAN ELK, te Dordrecht, aan de Inteekenaren verzonden:

DE GESCHIEDENIS DER ROOMSCHE KERK.

Naar het Engelsch van DR. JOHN DOWLING, door D. BUDDINGH. *Derde Aflevering.*

De Inteekening op dit beroemde Werk, welke reeds is vereerd door Z. M. den Koning, en een groot aantal andere Inteekenaren, staat *alom* open. De eerste Aflevering is in alle Boekwinkels ter inzage voorhanden.

⁎ Bij A. VAN LOON, te *Tiel*, is van de pers gekomen en alom verkrijgbaar gesteld:

EEN VIVAT!
Voor de Negenmannen.

Prijs 5 Cents.

BEELDEN
DES
NIEUWEN LEVENS,

UIT DE GESCHIEDENIS VAN DEN
Zendelings-Arbeid der Broeder-Gemeente.

Met eene *Voorrede* van P. H. HUGENHOLTZ, Theol. Doct. en Pred. te Rotterdam. 12°, 192 Pag. Prijs *f* -,50, in plaats van *f* -,90. Bij G. B. POESCHMANN, Boekhandelaar te Rotterdam.

⁎ VAN DRUTEN & BLEEKER, te Sneek, geven uit:

BEATRICE,

OF DE HEDENDAAGSCHE JEZUITEN IN ENGELAND, DOOR

CATHARINA SINCLAIR.

Schrijfster van Olivia, Mathilda, enz. Uit het Engelsch door C. M. MENSING. 2 Dln. in gr. 8vo. met 2 Vignetten *f* 5,60.

De Engelsche Bladen berigten, dat dit Werk in Amerika nog meer opgang maakt als de **NEGERHUT** in Engeland. — Meer dan **HONDERD DUIZEND Exemplaren zijn er aldaar in zeer weinige weken van verkocht.**

Het Leeskabinet N°. 11, 1853, zegt er het volgende van: . . . . . Wij kunnen van de hoofdpersonen . . . . . — geene bijzonderheden mededeelen, zonder eenigzins het geheimzinnige te ontsluijeren, dat de belangstelling der lezers tot aan het einde geboeid houdt. Wij prijzen de lezing van dat met zooveel talent, met zooveel liefde voor waarheid en Godsdienst des harten, met zooveel kennis der Roomsche kerkleer en kerkgebruiken, met zooveel ijver voor het protestantisme geschreven Werk gaarne aan, enz. . . . . .

LEVENSVRAGEN
OVER
DEN WEG DES HEILS IN CHRISTUS.
DOOR
S. HOEKSTRA Bz.,

Predikant te Rotterdam. Een Deel in gr. 8vo *f* 3,00.

ANTOINETTE BOURIGNON.

EEN BEELD UIT DE KERKELIJKE GESCHIEDENIS DER XVIIde EEUW, DOOR

H. VAN BERKUM.

Schrijver van *De Labadie* en de *Labadisten.* Een Deel in gr. 8vo met Vignet *f* 3,30.

VOOR HET LAGER ONDERWIJS

wordt bij S. E. VAN NOOTEN te Schoonhoven met succes gedebiteerd:

I. **P. F. WILLEMSEN.** De Duitsche Kindervriend in eenen Hollandschen veranderd; 1e stukje, herzien en verbeterd door **R. G. RIJKENS.** Prijs 25 Centen. Idem 2e stukje à 20 Ct. Idem 3e stukje à 25 Ct.
II. **P. JANSZ.** Vaderlandsche Geschiedenis, voor Kinderen van 8 tot 12 jaren, met een Kaartje. *Derde druk.* Prijs 30 Centen.
III. ——— Vaderlandsche Aardrijkskunde, idem, met een Kaartje. *Tweede druk.* Prijs 30 Centen.
IV. ——— Weetgraag. Leesboekje voor jonge Kinderen, die kortelings de Leestafels hebben verlaten. Prijs 7½ Ct.
V. ——— Van wien komt al het goede? Leesboekje voor jonge Kinderen, ten vervolge op Weetgraag. Prijs 12½ Ct.
VI. **J. A. AUGUSTIJN.** Aanleiding tot de beoefening der Natuur- en Landhuishoudkundige Scheikunde. Een Leesboek voor de hoogste klasse der Lagere Scholen. 1e afdeel. Prijs 20 Ct. 2e afd. Prijs 20 Cent.
VII. **DE OUDE THOMAS.** Eerste Leesboekje voor Christelijke Volks- en Armenscholen. *Tweede druk.* Prijs 12½ Ct.
VIII. **H. SLUYTERS.** Voedsel voor het Hart. Een Leesboekje voor de middelste klasse, in verschillende Lettersoorten. Prijs 20 Centen.

Te Haarlem bij JOH. ENSCHEDÉ EN ZONEN.